

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 374/2015-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. augusta 2015 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Poštová banka, a. s., Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Luknárom, Zvolenská 8, Nitra, vo veci namietaného porušenia základného práva a práva na ochranu vlastníctva zaručených v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na právnu pomoc zaručeného v čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd výrokom o trovách konania v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Oboer 277/2013 z 28. novembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Poštová banka, a. s., odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. apríla 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Poštová banka, a. s., Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva a práva na ochranu vlastníctva zaručených v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na právnu pomoc zaručeného v čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) výrokom o trovách konania v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Oboer 277/2013 z 28. novembra 2014.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v exekučnom konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 5 Er 804/2012 sa sťažovateľka v procesnom postavení oprávnenej z exekúcie domáha proti z exekúcie povinnej obchodnej spoločnosti MONAQ Leasing, a. s., Panská 13, Bratislava (ďalej len „povinná z exekúcie“), núteného vymoženia sumy 8 190 960,41 € s príslušenstvom na základe exekučného titulu, ktorým bola notárska zápisnica, pričom uznesením zo 4. decembra 2012 okresný súd zamietol žiadosť sťažovateľkou zvoleného exekútora na udelenie mu poverenia na vykonanie predmetnej exekúcie z dôvodu, že notárska zápisnica nespĺňala náležitosti exekučného titulu. O odvolaní sťažovateľky proti tomuto uzneseniu rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), ktorý uznesením sp. zn. 21 CoE 698/2012 z 25. júna 2013 zrušil uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom okresný súd vydal poverenie na vykonanie exekúcie 12. augusta 2013.

3. Uznesenie krajského súdu sp. zn. 21 CoE 698/2012 z 25. júna 2013 napadla dovolaním povinná z exekúcie, ktoré najvyšší súd napádaným uznesením sp. zn. 2 Oboer 277/2013 z 28. novembra 2014 odmietol a súčasne rozhodol o trovách dovolacieho konania tak, že v dovolacom konaní úspešnej sťažovateľke, ktorá sa vyjadrila

k dovolaniu povinnej z exekúcie, priznal ich náhradu v sume 90,84 €, a to na základe § 11 ods. 1 písm. a) a § 13a ods. 2 písm. c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška o odmenách advokátov“), t. j. jej určením 1/13 z výpočtového základu ako pri konaní, v ktorom nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch (uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 10. februára 2015, sťažnosť adresovaná ústavnému súdu bola podaná na poštovú prepravu 10. apríla 2015, pozn.).

4. V sťažnosti podanej ústavnému súdu sťažovateľka namieta arbitrárnosť výroku o trovách konania v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 2 Oboer 277/2013 z 28. novembra 2014 z dôvodu ňou tvrdenej neústavnej aplikácie § 11 ods. 1 písm. a) a § 13a ods. 2 písm. c) vyhlášky o odmenách advokátov na daný prípad, pretože podľa sťažovateľky v danom prípade hodnota predmetu exekučného konania vedeného pod sp. zn. 5 Er 804/2012 bola vyjadriteľná v peniazoch a bola identická a hodnotu v exekučnom konaní vymáhanej pohľadávky, takže najvyšší súd mal na výpočet trov konania podľa sťažovateľky aplikovať § 9 ods. 1 a § 10 ods. 1 vyhlášky o odmenách advokátov a ich hodnotu mal vyčíslíť na sumu 30 272,09 €. V dôsledku tohto, že najvyšší súd nepriznal sťažovateľke úhradu trov dovolacieho konania v celkovej ňou vyčíslenej sume, podľa sťažovateľky výraznou mierou zasiahol aj do jej vlastníckeho práva, pretože nenaplnil jej legitímne očakávanie na priznanie jej ňou požadovanej úhrady trov dovolacieho konania (trovy za vyjadrenie sťažovateľky k dovolaniu povinnej z exekúcie, pozn.).

5. Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného tiež uviedla:

„Najvyšší súd SR určil výšku trov dovolacieho konania podľa § 11 ods. 1 písm. a) a § 13a ods. 2 písm. c) Vyhlášky, teda vychádzal z toho, že nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami. Najvyšší súd SR aplikáciu uvedených ustanovení bližšie neodôvodnil, v dôsledku čoho považuje Sťažovateľ Napadnutý výrok Uznesenia Najvyššieho súdu SR za nepreskúmateľný.

Sťažovateľ má však za to, že na určenie základnej sadzby tarifnej odmeny v predmetnej veci bolo potrebné aplikovať § 9 ods. 1 Vyhlášky a výšku trov právneho zastúpenia bolo potrebné určiť v súlade s § 10 ods. 1 Vyhlášky, pretože Dovolanie Povinného smerovalo proti rozhodnutiu vydanému v Exekučnom konaní, ktorého predmetom je vymoženie pohľadávky vo výške 8.190.960,41 EUR s prísl., teda je zrejmé, že tarifnou hodnotou veci je výška vymáhanej pohľadávky.

... Povinný, ktorý podal neúspešne dovolanie voči Uzneseniu Odvolacieho súdu, hoci si bol vedomý, aká je hodnota sporu v Exekučnom konaní, musí niesť zodpovednosť za trovy vzniknuté v súvislosti s neúspešným podaním Dovolania Povinného. Táto skutočnosť nemôže byť na ujmu majetkového práva Sťažovateľa.“

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„(i) Základné právo spoločnosti Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava... na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd výrokom o trovách dovolacieho konania obsiahnutým v uznesení Najvyššieho súdu SR zo 28.11.2014, sp. zn. 2Oboer/277/2013, porušené bolo.

(ii) Základné právo spoločnosti Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, ... na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, právo na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na právnu pomoc v zmysle čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, výrokom o trovách dovolacieho konania obsiahnutým v uznesení Najvyššieho súdu SR zo 28.11.2014, sp. zn. 2 Oboer/277/2013, porušené bolo.

(iii) uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 28.11.2014, sp. zn. 2 Oboer/277/2013 v časti výroku o trovách konania zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie. Právoplatnosť výroku, ktorým bolo dovolanie povinného odmietnuté, zostáva nedotknutá.

(iv) Spoločnosti Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava... priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 355,73 EUR, ktorú je

Najvyšší súd SR povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu Sťažovateľa... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. V súvislosti so sťažovateľkou napádaným uznesením najvyššieho súdu ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné v prvom rade pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa

obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00).

10. Najvyšší súd výrok o trovách konania v napadnutom uznesení odôvodnil takto:

„V dovolacom konaní úspešnému oprávnenému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti povinnému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). V dovolacom konaní oprávnenému vznikli trovy právneho zastúpenia v súvislosti s odmenou za právne služby poskytnuté advokátom. Odmena za jeden úkon právnej služby predstavuje sumu 30,04 Eur, pričom patrí za dva úkony právnej služby, a to prevzatie a príprava a písomné vyjadrenie k dovolaniu z 25. septembra 2013, spolu vo výške 60,08 Eur (§ 11 ods. 1 písm. a/, § 13a ods. 2 písm. c/ vyhl. č. 655/2004 Z. z.) a dvakrát režijný paušál v rozsahu jednej stotiny výpočtového základu za dva úkony právnej služby vo výške 15,62 Eur (§ 16 ods. 3 uvedenej vyhlášky) plus 20 % DPH vo výške 15,14 Eur. Celkom vznikli oprávnenému trovy v sume 90,84 Eur, ktoré je povinný zaplatiť na účet advokáta oprávneného (§ 149 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p.).“

11. Z citovaného je zrejmé, že najvyšší súd pri určení sumy náhrady trov konania priznanej v dovolacom konaní úspešnej sťažovateľke svoje rozhodnutie riadne odôvodnil odvolaním sa na príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a tiež vyhlášky o odmenách advokátov a uvedené závery možno aj podľa ústavného súdu považovať za ústavne udržateľné, založené na logických záveroch a relevantných skutkových okolnostiach (náhrada trov bola sťažovateľke priznaná za všetky úkony právnej služby

v dovolacom konaní, čo ani sťažovateľka nerozporuje, pozn.). Skutočnosť, že toto odôvodnenie nekorešponduje s prianím sťažovateľky, samo osebe nepostačuje na konštatovanie o arbitrárnosti týchto záverov najvyššieho súdu, pričom v tejto súvislosti ústavný súd podotýka, že úlohou všeobecného súdu je zdôvodniť princípy a východiská svojho rozhodnutia, t. j. to, čo bolo podkladom jeho rozhodnutia, avšak jeho úlohou nie je odôvodňovať okolnosti, kvôli ktorým nerozhodol inak.

12. Podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky o odmenách advokátov „Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami.“.

13. Podľa § 9 ods. 1 vyhlášky o odmenách advokátov „Základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak.“.

14. Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky o odmenách advokátov „Ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky, hodnota záväzku a hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor alebo ktorej vydanie je predmetom súdneho sporu.“.

15. V súvislosti s uvedeným ústavný súd podotýka, že predmetom exekučného konania nie je principiálne spornosť či už právneho titulu, výšky alebo vlastníctva pohľadávky alebo spornosť vlastníctva veci či práva, ale jeho predmetom je nútený výkon rozhodnutia (exekučného titulu), ktorým o spornosti či už právneho titulu, výšky alebo vlastníctva pohľadávky, prípadne o spornosti vlastníctva veci či práva už bolo právoplatne rozhodnuté. Inými slovami, o spore účastníkov exekučného konania (oprávneného a povinného z exekúcie) bolo už právoplatne rozhodnuté vo veci samej, a to exekučným

titulom, ktorý je podkladom pre nariadenie exekúcie. Medzi účastníkmi exekučného konania už nie je sporné, aké práva prináležia oprávnenému a aké záväzky má povinný voči oprávnenému, preto ani predmet exekučného konania nie je možné stotožňovať s predmetom a s hodnotou sporového konania, rozhodnutie z ktorého je podkladom pre exekúciu. Vzhľadom na uvedené sa tak námietka sťažovateľky o hodnote predmetu exekučného konania rovnajúcej sa hodnote sporového konania javí ako irelevantná.

16. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že závery najvyššieho súdu o úhrade trov dovolacieho konania v napádanom uznesení sp. zn. 2 Oboer 277/2013 z 28. novembra 2044 sú ústavne udržateľné a podľa ústavného súdu im nemožno vyčítať rozporupnosť, svojvoľnosť a neodôvodnenosť, ktoré by mali za následok arbitrárnosť tohto uznesenia najvyššieho súdu, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľky už po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

17. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03). O arbitrárnosti a svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

18. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, ako aj rozhodnutie o priznaní úhrady trov konania sú viazané

na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľky (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o týchto nárokoch sťažovateľky už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2015